

УДК 378:147:811.111

Марія Дука

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0001-8611-0355

DOI 10.24139/2312-5993/2019.02/014-024

ДИДАКТИЧНІ ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕО-БЛОГІВ (ВЛОГІВ) ПІД ЧАС ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АНГЛОМОВНОМУ ГОВОРІННІ

У статті аналізуються теоретичні передумови формування в майбутніх учителів компетентності у професійно спрямованому англомовному говорінні за допомогою відео-блогів (влогів).

Висвітлено сучасні засади імплементації в навчальний процес інформаційно-комунікаційних технологій. Систематизовано підходи до визначення понять «блог» та «відео-блог» («влог»). Узагальнено критерії класифікації блогів, розглянуто види відео-блогів (влогів) відповідно до їх жанру, змістового наповнення та тематики. Проаналізовано функції відео-блогів у процесі навчання професійно орієнтованого англомовного говоріння. Доведено переваги використання автентичних відео-блогів під час формування в майбутніх учителів компетентності в англомовному професійно спрямованому говорінні.

Ключові слова: професійно спрямоване англомовне говоріння, блог, відео-блог (влог), інформаційно-комунікаційні технології, майбутні вчителі.

Постановка проблеми. В епоху сьогодення, коли комп'ютеризація суспільства досягає неймовірних вершин, а феномен «інформатизації» входить до числа універсальних світоглядних категорій (Красильникова, 2006, с. 6), особливої актуальності набувають питання трансформації сучасної системи освіти та підготовки професіоналів, здатних адаптуватися до сучасних умов життя, фахівців, які відповідають нагальним потребам міжнародного співтовариства. Розвиток новітніх технологій призводить до інтернаціонального узгодження інформаційного простору та, як результат, змінює роль і значення англійської мови в підготовці майбутніх фахівців різних спеціальностей, зокрема майбутніх учителів.

В. Красильникова (Красильникова, 2006, с. 6) констатує, що особливою рисою нового погляду на вирішення проблеми інформатизації освіти є визначення такого її змісту, який є здатним забезпечити нову якість професійного й особистісного розвитку.

Таким чином, нагальною видається потреба у формуванні у студентів мовних закладів вищої освіти компетентності у професійно орієнтованому англомовному говорінні за допомогою електронного навчання та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, що відповідає напряму, визначеному в державних документах (Законі України «Про вищу освіту» від 01.01.2019, №1556-VII; Законі «Про Національну програму інформатизації» від 1.08.2016, №74/98-ВР; Указі Президента «Про заходи щодо розвитку національної

складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» від 31.07.2000, № 928/2000).

Уточнімо, що під компетентністю у професійно орієнтованому англomовному говорінні, слідом за В. Черниш (Черниш, 2015, с. 13), у дослідженні розуміємо «здатність педагога обирати як вербальні, так і невербальні засоби комунікації відповідно до ситуації спілкування, успішно організовувати свою усномовленневу іншомовну діяльність у монологічній і діалогічній/полілогічній формах, виходячи з професійних мотивів, якостей і вмінь у типових і нестандартних ситуаціях під час реалізації професійних завдань».

Аналіз актуальних досліджень. Проблеми електронного навчання та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній контекст висвітлено в роботах П. Асоянц, О. Биконі, І. Євстигнєєвої, М. Євстигнєєва, В. Красильникової, Є. Полат, П. Сисоєва, Г. Ткачук, О. Шуменко, І. Шипілової.

Проте, аналіз джерел із проблеми дослідження довів, що питання формування в майбутніх учителів англomовної компетентності у професійно спрямованому англomовному говорінні за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій не висвітлювались у повному обсязі.

Отже, потреба в навчанні майбутніх учителів професійно спрямованого англomовного говоріння, необхідність усунення перешкод для вільного спілкування студентів у різних функціональних стилях, важливість залучення сучасних організаційних форматів навчання з одного боку та недостатня розробленість науково-методичної бази із зазначеного питання з іншого й зумовлюють актуальність даної роботи.

Метою публікації є аналіз теоретичних передумов навчання майбутніх учителів професійно спрямованого англomовного говоріння за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, а саме такого їх різновиду, як відео-блог (влог).

Досягнення поставленої мети передбачало використання таких **методів дослідження**, як: аналіз, синтез, абстрагування й узагальнення, що надало можливість довести передумови формування в майбутніх учителів компетентності у професійно спрямованому англomовному говорінні за допомогою відео-блогів (влогів).

Виклад основного матеріалу. У межах висвітлення теоретичних засад використання електронного навчання в сучасному освітньому процесі звертаємось до дисертаційного дослідження Г. Ткачук (Ткачук, 2019, с. 54), у якому авторка зазначає існування вже традиційного на сьогоднішній день характеру отримання знань за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій і визнає їх «ефективним засобом побудови освітньої траєкторії». Учена, зокрема, констатує зростання глобального ринку електронного навчання на 90 % у порівнянні з 2000 р. та зацікавленість американських корпорацій у його використанні, яка за 24 роки підвищилася на 73 %.

Вважаємо за потрібне далі уточнити поняття «інформаційно-комунікаційні технології» (ІКТ). Аналіз різних підходів до визначення поняття ІКТ дозволяє зробити певні узагальнення та сприймати його як сукупність методів і технічних засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передавання й подання інформаційних ресурсів за допомогою комп'ютерів і комп'ютерних комунікацій, які включають: комп'ютерні тести, електронні дидактичні демонстраційні матеріали та публікації, комп'ютерні навчальні програми; електронні мультимедійні підручники, лекції, посібники, словники; віртуальну реальність та моделювання, електронні підтримуючі системи.

Висвітлюючи досліджуваний феномен, П. Асоянц та О. Іванова (Асоянц, 2014, с. 92) зауважують, що ІКТ, які використовуються у процесі навчання, не є спеціально розробленими з метою вирішення виключно питань освіти. Дослідниці роблять висновок про універсальність таких технологій, оскільки, на їх думку, останні мають «величезні дидактичні можливості для створення інформаційно-освітнього середовища».

У свою чергу, І. Євстигнеєва (Євстигнеєва, 2013, с. 13), погоджуючись із вищеподаною тезою, переконана, що різні типи ІКТ можна використовувати як у процесі індивідуальної, так і групової роботи; в аудиторії та вдома; під час проектної діяльності або на традиційних заняттях.

Виявлення дидактичних переваг використання ІКТ у навчальному процесі дозволяє стверджувати, що найперспективнішими технологіями в цьому випадку є сучасні інтернет-технології, зокрема такі, що визначаються за допомогою терміну «Веб 2.0». Це поняття зазвичай вживається на позначення сукупності технологій та інструментів другого покоління мережних сервісів, які сприяють розширенню можливостей Інтернет-користувачів. За допомогою «Веб 2.0» споживач цієї послуги може не тільки пасивно переглядати веб-сторінки, але й бути їх автором: вести блоги, розміщувати інформацію (пости) в соціальних мережах, здійснювати обмін своїми ресурсами з іншими користувачами, брати участь в обговореннях тощо.

Серед технологій «Веб 2.0» разом із вікі-технологіями, соціальними мережами, мультимедійними технологіями й сервісом підкастів, вагоме місце займають блог-технології. І. Андрусак (Андрусак, 2016, с. 16) переконана, що блоги стають найпоширенішою формою комунікації, а блогосфера займає більшу частину комунікації, опосередкованої комп'ютером.

З метою уточнення поняття «блог» (blog) відповідно до завдань дослідження, було здійснено пошук існуючих його визначень у міжнародних та національних електронних енциклопедіях та словниках, зокрема, таких, як E-slovnyk: Тлумачний словник української мови (<https://eslovnyk.com/%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%B3>), Dictionary by Merriam-Webster (<https://www.merriam-webster.com/dictionary/blog>),

Wikipedia. The free encyclopedia (<https://en.wikipedia.org/wiki/Blog>) та Cambridge Dictionary (<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/blog>).

Відповідно до цих джерел, «блог» визначається, як:

1) веб-сайт, основним змістом якого є (особисті) записи, статті, коментарі, посилання, відео, фото або інші форми даних, які регулярно додаються (тобто блог характеризується короткими записами тимчасового значення);

2) мережевий журнал подій;

3) дискусійний або інформаційний веб-сайт у всесвітній мережі (WWW), який складається зі спорадичних, часто інформаційних текстів, які схожі на дописи в щоденнику (пости);

4) регулярні записи власних думок, поглядів, досвіду, які, за допомогою ресурсів інтернету, пропонуються для читання іншим людям.

У праці О. Матковської (Матковська, 2015, с. 129) блог розглядається як багатшарова форма представлення інформації, що поєднує різні засоби її вираження, наприклад: текстову, фото, аудіо- та відео. І. Андрусак (Андрусак, 2015, с. 16), у свою чергу додає, що блог за своєю структурою поєднує ознаки як усної, так і письмової форм комунікації, а отже пропонує на його позначення термін «третьої засіб спілкування».

Зауважимо, що деякі джерела ототожнюють блог із особистим щоденником. О. Жигаліна, однак, акцентує увагу на важливості розмежовувати ці поняття. Попри їх схожість у тому, що обидва є засобами «самовираження і міжособистісної «побутової» комунікації в мережі», блоги, по-перше, презентують інформацію в оберненому хронологічному порядку, починаючи з найновішої, а, по-друге, на відміну від непризначених для чужих очей щоденників, блоги, навпаки, є відкритими, а головною їх метою є розширення аудиторії читачів/підписників.

О. Матковська (Матковська, 2015, с. 129) наголошує, що блог є персональним ЗМІ, який діє відповідно до моделі «один-багатьом», у якій індивід повідомляє свої думки як знайомій, так і незнайомій йому аудиторії з метою самовираження, саморозкриття та навіть самоутвердження (отримання визнання та підтримки).

Узагальнюючи попередній досвід, визначаємо в роботі блог як інформаційно-дискусійний веб-сайт, що презентує на широкий загал регулярні дописи автора (або групи авторів) в оберненому хронологічному порядку та має багатшарову форму пред'явлення цієї інформації.

Звернемося далі до розгляду типів блогів. Залежно від типу мультимедія, яка є наявною у блозі, зазвичай виділяють (Матковська, 2015, с. 129; Андрусак, 2015, с. 18-20) такі його види, як:

1) текстоблог – блог, який містить текстову інформацію;

2) аудіоблог (audioblog) – блог, у якому розміщений різноманітний аудіоматеріал;

3) фотоблог (photoblog) – блог, який складається з фото;

4) відеоблог (vlog) – блог, який містить відео;

5) подкаст – цифровий медіа-файл, які розповсюджується за допомогою інтернету з метою відтворення на медіа-програвачах або персональних комп'ютерах.

Отже, розглядаючи відео-блог (влог) як один із різновидів блогу, відмінність якого полягає у специфіці подання його змісту (так званого контенту блогу). Вважаємо за доцільне далі уточнити основні типи відео-блогів, беручи за основу існуючі типології блогу як такого.

Ураховуючи стиль і змістовне наповнення відео-блогів (влогів) (Андрусак, 2016, с. 18-20; Матковська, 2015; 8 Types of Blogs and Bloggers. What Type is Yours?), виділяємо такі, як:

1) влоги-щоденники (personal vlog/life style vlog) – яскравим прикладом яких є відео-блоги успішних людей, такі, що описують/демонструють реальне життя, особисті переживання та своїм прикладом мотивують інших, як, наприклад, відео-блог християнського проповідника й мотиваційного тренера Ніка Вуйчича «Life Without Limbs» (<https://www.youtube.com/user/NickVujcicTV/playlists>) або ілюстратора Френ Менесис (Fran Meneses) (<https://www.youtube.com/user/frannerd13/videos>);

2) «нішеві» влоги – мережеві відео щоденники, які фокусуються на певній темі, серед яких особливо популярними є такі, як: приготування їжі, краса, фітнес, мода, подорожі, поп-культура тощо. Прикладом таких відео-блогів є матеріали каналу відомого англійського шеф-кухара, ресторатора, автора популярних книг і телепрограм на теми кулінарії, популяризатора здорового способу харчування Джеймі Олівера (<https://www.jamieoliver.com/videos/>) або американського дослідника медіа, професора комунікації, журналізму і кіно-мистецтва Генрі Дженкінса (https://viiyoutube.co/-channel/UCuK9ofevgGxPVI57p_fSpuA/jerry%20b.%20jenkins);

3) наукові влоги – відео-щоденники, у яких йдеться про проведення наукових досліджень або он-лайн експериментів: “HooplaKidzLab” (<https://www.youtube.com/channel/UCZYqWTQJzJaMW7jFG16p8ug>); “Mind Field by Vsauce” (<https://www.youtube.com/user/Vsauce>) або “Minutephysics” (<https://www.youtube.com/user/minutephysics>);

4) влоги-описи подій фільмів, телепрограм, книг, комп'ютерних ігор та комерційних товарів (або навіть розпаковування певної продукції на камеру із подальшим коментарем якості): “1book1review” <https://www.youtube.com/channel/UC6bvul0RSagcvy7MK7jBylw>; влог Джека Вікхема https://www.youtube.com/watch?v=E2Qr_HEm44k.

Виявлення специфічних особливостей різних за змістовим наповненням відео-блогів дозволяє проаналізувати властивості дидактичного потенціалу їх використання у процесі формування в майбутніх учителів англomовної компетентності у професійно орієнтованому говорінні.

Зауважимо, що в методичному аспекті потрібно розділяти відеоблоги відповідно до функцій, які вони несуть у навчальному процесі.

Так, з одного боку, викладач може використовувати вже існуючий автентичний (створений носіями мови для носіїв мови) відео-матеріал з метою його рецепції.

Особливості використання автентичних відеоматеріалів для навчання англомовного говоріння досліджувалися багатьма науковцями. Так, було запропоновано методику використання відеофрагментів для навчання усного мовлення молодших школярів (О. Гузь); визначено основні переваги навчання діалогічного мовлення на базі відеофрагментів (А. Чужик); запропоновано модель навчання монологічного мовлення із застосуванням художніх фільмів (В. Пашук); створено систему вправ для навчання усного монологічного та діалогічного мовлення на кожному етапі роботи над відеоматеріалом (О. Соловова, І. Смірнов); розроблено методику роботи з англомовними теленовинами на заняттях з англійської мови закладі вищої освіти (Р. Вікович).

Послугуючись думкою науковців про доцільність використання в навчальному процесі відеотекстів у якості «моделі реального мовного середовища» (Є. Сунцова, С. Кіржнер), можна зробити припущення про ефективність застосування саме відео-блогів (влогів), оскільки останні демонструють природність та наближеність до сучасної розмовної мови. Відео-щоденники насичені розмовною лексикою, фразеологізмами, стилістичними засобами та, по суті, надають можливість створити опосередковане англомовне середовище за відсутності реального.

Більш того, відео-блоги (влоги) реалізують синтез усіх видів наочності (зорової, слухової, моторної, змішаної, мовної, ситуативно-модельної, предметної, образної тощо), демонструють не лише звукову сторону мовлення, але й надають можливість бачити та інтерпретувати невербальні засоби комунікації – паралінгвістичні, екстралінгвістичні компоненти, фон (природні шуми).

Також до безсумнівних переваг використанні відео-блогів у якості відеоматеріала-зразка можна віднести такі:

- 1) позитивний вплив на мотивацію до навчання, надання відчуття задоволення;
- 2) надання інформації про події, які відбуваються у світі;
- 3) демонстрація ситуацій, які мають виховний потенціал;
- 4) зручність використання – можуть бути легко та швидко знайденими та надають можливість використання різних режимів роботи;
- 5) відповідність інтересам студентів завдяки великій кількості різних влогів тощо.

Тож, у випадку такого використання відео-блогів у навчальному процесі, їх методичний потенціал реалізується через еталонно-допоміжну функцію.

З іншого боку, окрім використання влогів у якості автентичного відео-матеріалу, здатного мотивувати інтерес суб'єктів навчання до отримання інформації англійською мовою, викладач має можливість мотивувати студентів до створення власних відео-блогів (продуктивної усномовленневої іншомовної діяльності) та наповнення їх відео-монологами або відео-діалогами (полілогами), що відповідають різноманітним сферам і ситуаціям спілкування за профілем навчання.

Щодо створення студентами власних відео-щоденників, звернемося до класифікації блогів, розробленої П. Сисоєвим та І. Євстигнеєвою (Євстигнеєва, 2013, с. 77-78), яка відображає особливості використання блогів у навчальному процесі. Вважаємо, що оскільки влог є одним із типів блогів, така класифікація для нього є також релевантною:

1) влог учителя – тобто влог, який створює й веде лише вчитель. Такий влог містить інформацію з певного предмета, який викладає вчитель (плани уроків, домашнє завдання, цікаві замітки, опитування, вікторини, досліді тощо) або загальні теми, які можуть зацікавити учнів (наприклад, хобі, родина, канікули, тощо);

2) влог учня – влог, який учень веде самостійно, висловлюючи власну думку на запропоновані вчителем або самостійно обрані теми;

3) влог навчальної групи – влог, який веде вся група учнів разом із учителем, і в межах якого ведеться обговорення вивчених на уроках тем.

У цьому контексті погоджуємося з думкою І. Євстигнеєвої (Євстигнеєва, 2013, с. 77-78) про особливу роль блогу, створеного вчителем, оскільки останній може слугувати прикладом для наслідування студентами, так званою моделлю, за якою вони самі зможуть побудувати власний контент та розробити особливий індивідуальний стиль свого так званого «щоденника».

Серед основних дидактичних переваг формування в майбутніх учителів професійно орієнтованої англомовної компетентності в говорінні за допомогою створення власного відео-блогу (влогу), можна виділити наступні: 1) забезпечення гнучкості навчального процесу; 2) можливість неодноразового запису власного відео та виправлення помилок; 3) психологічний комфорт, адже відео запис відбувається у зручному для студента місці; 4) надання активної ролі студенту в доборі тем, ситуацій, специфіці подання матеріалу; 5) скорочення витрат аудиторного часу на перевірку якості сформованості вмінь англомовного говоріння; 6) забезпечення принципу комунікативності, розвиток готовності здійснювати адекватну взаємодію з представниками інших лінгвокультур тощо.

Узагальнюючи переваги використання відео-блогів (влогів) у процесі навчання майбутніх учителів професійно орієнтованого англомовного спілкування, зауважимо, що сама структура відео-блогу (багат шарова форма пред'явлення інформації) сприяє реалізації принципу інтегрованого навчання видів мовленневої діяльності (рис. 1):

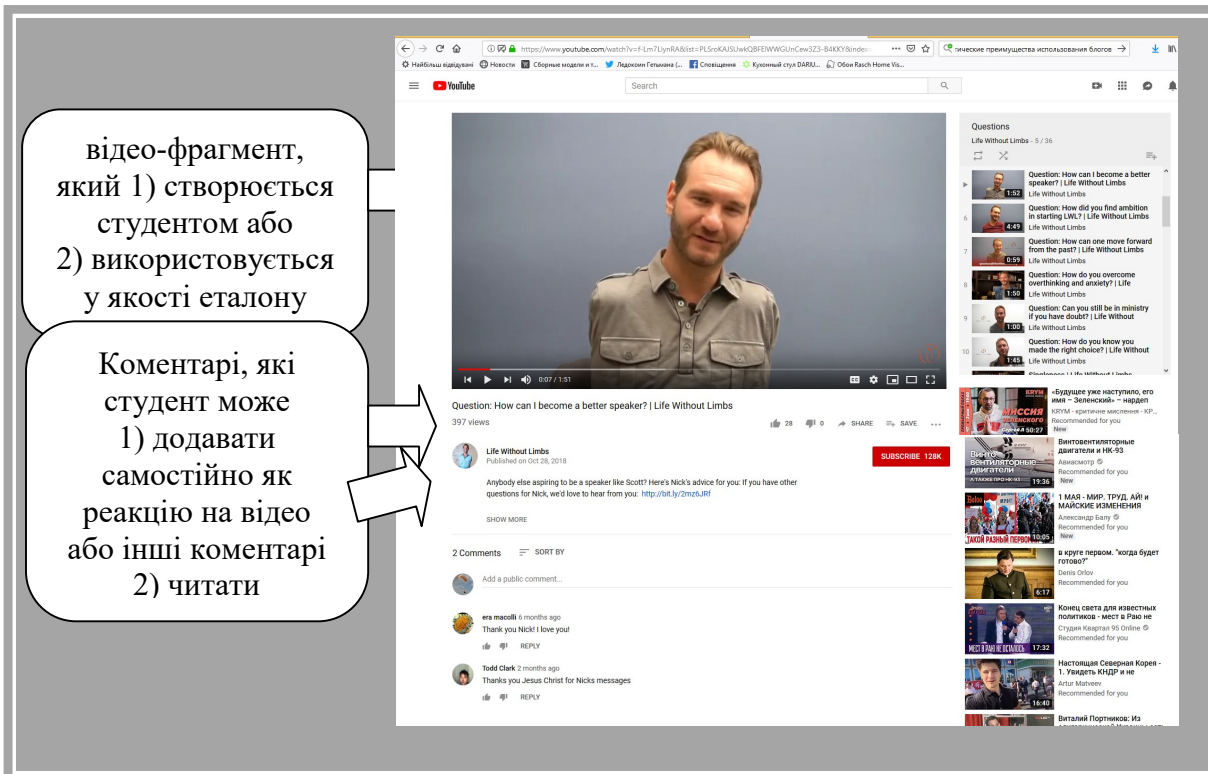

Рис. 1. Особливості структури відео-блога (влога) для його використання у процесі навчання іноземних мов

Як бачимо на рис.1, наявність відео-блоку може використовуватися як з метою розвитку вмінь англомовного аудіювання, так і формування компетентності в англомовному говорінні (оскільки студенти можуть створювати відео-фрагменти самостійно). Крім того, наявність інформативного блоку для допису своїх коментарів забезпечує розвиток умінь письма та читання. Таким чином, використання відео-блогів по суті забезпечує навчання іншомовного спілкування у найефективніший спосіб, оскільки, як відомо, одночасне навчання різних видів мовленнєвої діяльності забезпечує комплексне опанування мовленнєвих компетентностей.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Проведений аналіз свідчить про переваги використання відео-блогів у навчальному процесі, зокрема під час формування в майбутніх учителів компетентності у професійно орієнтованому англомовному говорінні.

Подальшу перспективу дослідження вбачаємо в розробленні комплексу вправ та завдань для навчання майбутніх учителів професійно спрямованого англомовного говоріння за допомогою відео-блогів (влогів).

ЛІТЕРАТУРА

- Андрусак, І. В. (2016). Блог-терміни як складова англомовної блогосфери. *Сучасні дослідження з іноземної філології*, 14, 15-23. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sdzif_2016_14_4 (Andrusiak, I. V. (2016). Blog-terms as the component of English language blogosphere. *Contemporary studies of foreign language philology*, 14, 15-23. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sdzif_2016_14_4).

- Асоянц, П. Г., Іванова, О. О. (2014). Методичні переваги використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі формування англомовної професійно орієнтованої лексичної компетентності. *Теоретичні питання культури, освіти та виховання*, 49, 90-97 (Asoiants, P. H., Ivanova, O. O. (2014). Methodological advantages of information and communication technology use in the development of English professionally oriented lexical competence. *Theoretical issues of culture, education and upbringing*, 49, 90-97).
- Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е. (2013). *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика*. Київ: Ленвіт (Bihych, O. B., Borysko, N. F., Boretska, H. E. (2013). *Methods of Teaching Foreign Languages and Cultures: Theories and Practice*. Kyiv: Lenvit).
- Бойченко, М. А. (2015). Програми професійної підготовки майбутніх учителів до роботи з обдарованими і талановитими школярами в університетах США, Канади та Великобританії. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1 (45), 10-17 (Boichenko, M. A. (2015). The Programs of Future Teachers' Professional Training to Work With Gifted and Talented Students at Universities in the USA, Canada and the UK. *Pedagogical Sciences: Theory, History, Technologies*, 1 (45), 10-17).
- Ващило, О. В. (2015). Інформаційно-комунікаційні технології у навчанні майбутніх інженерів-механіків англійського професійно орієнтованого монологічного мовлення. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. *Педагогічні науки*, 2 (10), 261-269 (Vashchylo, O. V. (2015). The information and communication technologies in teaching students majoring in mechanics English professionally-oriented monologue speech. *Bulletin of Alfred Nobel University. Series Pedagogy and Psychology*. *Pedagogics*, 2 (10), 261-269).
- Евстигнеева, И. А. (2013). *Формирование дискурсивной компетентности студентов языковых вузов на основе современных интернет-технологий. Язык и культура*. Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-diskursivnoy-kompetentsii-studentov-yazykovyh-vuzov-na-osnove-sovremennyh-internet-tehnologiy> (Evstigneeva, I. A. (2013). *Formation of language higher school students' discursive competence with the help of modern internet technologies. Language and culture*. Retrieved from: <https://cyberleninka.ru/article/n/formirovanie-diskursivnoy-kompetentsii-studentov-yazykovyh-vuzov-na-osnove-sovremennyh-internet-tehnologiy>).
- Закон України «Про вищу освіту» (Law of Ukraine "On higher education") (2019). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
- Закон України «Про Національну програму інформатизації» (Law of Ukraine "On national informatization programme") (2016). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>.
- Красильникова, В. А. (2006). *Информационные и коммуникационные технологии в образовании*. М.: ООО Дом педагогики (Krasilnikova, V. A. (2006). *Informational and communication technologies in education*. M.: House of pedagogics).
- Матковська, О. (2015). Перспективи лінгвістичних досліджень блогів. *Humanity, computers and communication*. Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/32521/1/31-128-131.pdf> (Matkovska, O. (2015). Perspectives of linguistic studies of blogs. *Humanity, computers and communication*. Retrieved from: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/32521/1/31-128-131.pdf>).
- Ткачук, Г. В. (2019). *Теоретичні і методичні засади практично-технічної підготовки майбутніх учителів інформатики в умовах змішаного навчання* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). К. (Tkachuk, H. V. *Theoretical and methodological principles of*

practical and technical training of future teachers of computer science in conditions of blended learning (PhD thesis). K.).

Указ Президента «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» (Presidential Decree "On Measures for the Development of the National Component of the Global Internet Information Network and Providing Broad Access to the Network in Ukraine") (2000). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/928/2000>.

Черниш, В. В. (2015). *Теоретико-методичні засади формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої англомовної компетенції в говорінні* (автореф. ... докт. пед. наук: 13.00.02). К. (Chernysh, V. V. (2015). *Theoretical and Methodological Foundations of Future Teachers' Professionally Oriented Competence in English Speaking Formation* (DSc thesis). Retrieved from: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/blog>).

Dictionary by Merriam-Webster. Retrieved from: (<https://www.merriam-webster.com/dictionary/blog>).

E-slovnuk: Тлумачний словник української мови (E-slovnuk: Explanatory Dictionary of the Ukrainian language). Retrieved from: (<https://eslovnuk.com/%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%B3>).

Wikipedia. *The free encyclopedia*. Retrieved from: (<https://en.wikipedia.org/wiki/Blog>),

8 Types of Blogs and Bloggers. What Type is Yours? Retrieved from: <https://firstsiteguide.com/blogging-types-revealed/>).

РЕЗЮМЕ

Дука Марія. Дидактические преимущества использования видео-блоггов (влогов) в процессе формирования у будущих учителей компетентности в англоязычном говорении.

В статье анализируются теоретические предпосылки формирования у будущих учителей компетентности в профессионально ориентированном англоязычном говорении с помощью видео-блоггов (влогов).

Освещены вопросы имплементации в современный процесс обучения информационно-коммуникационных технологий. Систематизированы подходы к определению понятий «блог» и «видео-блог» (влог). Обобщены критерии классификации блоггов, выделены виды видео-блоггов (влогов) в соответствии с их жанром, содержанием и тематикой. Проанализированы функции видео-блоггов в процессе обучения будущих учителей профессионально ориентированному англоязычному говорению. Доказаны преимущества использования аутентичных видео-блоггов (влогов) в процессе формирования у будущих учителей компетентности в профессионально ориентированном англоязычном говорении.

Ключевые слова: профессионально ориентированное англоязычное говорение, блог, видео-блог (влог), информационно-коммуникационные технологии, будущие учителя.

SUMMARY

Duka Mariia. The didactic prerequisites of using video-blogs (vlogs) in the process of future teachers' competence in English speaking development.

The article overviews the theoretical prerequisites of teaching future teachers professionally-oriented English speech.

Taking into account the requirements of nowadays, when computerization is ubiquitous in our society, it is getting highly important to implement contemporary communication technologies in the process of education. It is especially important, as these tendencies lead to

the internationalization of information space thus accentuating on the importance of mastering English language competence of specialists in all spheres and of future teachers in particular.

The definition of “future teachers’ professionally-oriented English speech competence” is specified.

The terms “blog” and “video-blog” are analyzed in the article according to the aim of the paper. The term “video-blog” is defined to suggest an informational or debate web-site which represents to a wide audience regular posts of an author (or a group of authors) in reverse chronological order and has a multi-layer form of this information, comprising text, photo, audio and video types of it.

The types of blogs are analyzed in the article in accordance to their genre, subject and structural particularities. Such types of blogs as: textoblogs, audioblogs, photoblogs, vlogs and podcasts are singled out.

As the article accentuates on the advantages of video-blogs (vlogs), the article introduces the types of vlogs divided in accordance with their style and content. Thus, such vlogs as personal or lifestyle vlogs, niche vlogs, scientific vlogs, review vlogs are identified and the their examples are given.

The main proclivities of vlogs for fostering future teachers’ professionally-oriented competence in English speech are introduced. In this aspect the author dwells upon the methodological functions of vlogs, when vlogs are used as the authentic video material serving as the example of proper English language speech or when it is the task for a student to create the vlogs by themselves, in such a way mastering their competence in English language speech.

The necessity to develop the complex of exercises and assignments for developing future teachers’ professionally-oriented competence in English speech is grounded to become the aim of the further studies.

Key words: *professionally-oriented English speech, aims of teaching, blog, video-blog (vlog), informational and communication technologies, future teachers.*

УДК 378.016:005.336.2-027.561]:[82:908]:80-057.875

Валентина Захарова

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0002-8727-9969

DOI 10.24139/2312-5993/2019.02/024-035

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗАСОБАМИ ЛІТЕРАТУРНОГО КРАЄЗНАВСТВА

Мета статті – визначити місце та роль літературного краєзнавства у формуванні професійної компетентності студентів філологічних спеціальностей. У статті розглядається процес сприймання художнього твору як необхідний етап художньої комунікації «автор – художній твір – читач». Особлива увага приділена ролі літературного краєзнавства у фаховій підготовці студента – майбутнього вчителя української мови і літератури. Застосування теоретичних та емпіричних методів наукового пошуку і глибоке опрацювання психолого-педагогічної, літературознавчої, методичної літератури з проблеми дослідження дозволило зробити низку переконливих висновків про пріоритетну роль літератури рідного краю у формуванні професійної компетентності студентів.

Ключові слова: *література рідного краю, художній твір, Анатолій Гризун, поезія, сприймання, текст, урок української літератури, літературна освіта учнів.*